

Župni listić

Župe Svetog Roka u Lombardi

Ožujak 2016. • Godina V. • Broj 49

Sretan i blagoslovljen Uskrs
Uredništvo

POSLJEDNJA VEČERA

Posljednja večera (latinski: Coena Domini) je oproštajna večera koju je Isus blagovao sa svojim apostolima na Veliki četvrtak uoči muke u Jeruzalemu. Isus je tada ustanovio euharistiju, koju slavimo u Svetoj misi. Kao motiv u likovnim umjetnostima javlja se još u ranokršćanskim katakombama (freske), bizantskim mozaicima, te romaničkim i gotičkim reljefima, te u renesansi i baroku. Dvorana u kojoj je Krist održao Posljednju večeru zove se cenakul. U to je vrijeme cenakul u starorimskim kućama označavao prostoriju na prvom katu, odnosno cijeli prvi kat.

Posljednja večera Leonarda da Vincija jedno je od najvećih svjetskih umjetničkih remek-djela. Unatoč jadnom stanju ova slika je postala ikonom kršćanskog slikarstva i jedna od najpoznatijih slika na svijetu. Njezin uspjeh potječe iz Leonardove sposobnosti prikazivanja karaktera i dramatične napetosti, te njihovim smještanjem u dominantan i ujedinjujući arhitektonski interijer.

**"A evo, ruka mog izdajice sa mnom je na stolu. Sin Čovječji, istina, ide kako je određeno, ali jao čovjeku onomu koji ga predaje."
I oni se počеше ispitivati tko bi od njih mogao takvo što učiniti."**

(Luka 22,21-23)

Župna crkva Svetog Roka, Lombarda

Nedjeljom: Sveta misa u 8.00 i u 10.00 sati.

Radnim danom: Sveta misa u 07.00 ili u 17.00 sati (9. i 11. veljače u 16.30 sati).

Raspored događanja kroz mjesec OŽUJAK 2016.

6. ožujka	4. korizmena nedjelja	Sveta misa 08 i 10 sati Gospin plač u 17.30 sati
9. ožujka	Korizmena obnova svećenika u Dubrovniku	
13. ožujka	5. korizmena nedjelja	Sveta misa 08 i 10 sati Gospin plač u 18 sati
19. ožujka	Sv. Josip – zaručnik Blažene Djevice Marije Dan očeva	Sveta misa 18 sati
20. ožujka	Nedjelja muke Isusove CVJETNICA - pjeva se muka	Sveta misa 08.00 sati Blagoslov grančica u crkvi Sv. Križa u 10 sati pa procesija
24. ožujka	Veliki Četvrtak – misa Večere Gospodnje: za članove bratstva Presvetog Sakramenta	Sveta misa u 19.00 sati
25. ožujka	VELIKI PETAK (strogi post i nemrs) – Služba Muke Gospodnje (obredi Velikog Petka)	Služba u 18.00 sati
26. ožujka	VELIKA SUBOTA (misa bdijenja)	Sveta misa u 20.00 sati
27. ožujka	USKRS	Sveta misa 08.00 sati i 10 sati (pro populo) sa procesijom

Napomene:

- U svakoj trećoj nedjelji u mjesecu je misa Sakramenta u 08.00 sati.
- Križni put petkom – 4. ožujka u 17.30 sati, a 11. i 18. ožujka u 18 sati.
- U ponedjeljak 7. i 21. ožujka nakon mise u 18.00 sati je molitva Franjevačkog svjetovnog reda naše župe;
- Sve možebitne promjene će se oglasiti s oltara.

NAKANA APOSTOLATA MOLITVE PO PREPORUCI U MOLITVE SVIM VJERNICIMA OD PAPE I HRV. BISKUPA (za ožujak)

Opća nakana: obitelji u teškoćama

Da obitelji u nevolji dobiju potrebnu pomoć i da bi djeca mogla odrastati u zdravoj i mirnoj okolini.

Evangelizacija: progonjeni kršćani

Da kršćani koji su zbog svoje vjere diskriminirani ili progonjeni ostanu jaki i vjerni Evandelju uz pomoć trajne molitve Crkve.

Biskupska: Da naš korizmeni hod vjere, uronjen u istinu da je Bog ljubav, prepozna u sakramentu pokore ljepotu Božjega milosrđa te sav naš život bude uzdarje na dar novoga života u Kristu.

DA VINCIJEVA POSLJEDNJA VEČERA

Vjerojatno 1491. god. Leonardo da Vinci dobiva zadatak da napravi sliku Posljednja večera u dominikanskoj crkvi Santa Maria delle Grazie, koju je Vojvoda od Milana izabrao sebi kao obiteljsku kapelu i mauzolej i koju je 1492. godine Bramante djelomično renovirao. Slika je trebala ukrašavati sjeverni zid refektorija (blagovaonice u samostanu), nasuprot zidu na kojemu je već bilo naslikano Raspeće. Dana 8. veljače 1498. Luca Pacioli u svom traktatu De divina proportione potvrđuje Vojvodi od Milana da je vidio djelo u potpunosti gotovo. Slika je preživjela bombaški napad saveznika 1943., no vlažni su zidovi uzrokovali konstantno pogoršavanje stanja cijele slike. Kompleksni i radikalni postupak restauracije dovršen je u drugoj polovici 1990-ih, tako da je djelo opet dostupno javnosti.

Poput Masacciogovog "Svetog Trojstva", Leonardova Posljednja večera je smještena na razinu gledateljeva očista i iluzionistički ispunjava zid tako da nam se čini kako se prostor otvara iza postojećeg prostora. Leonardo je prikazao nekoliko pokreta likova koji su uslijedili nakon što je Isus najavio kako će ga jedan od njegovih učenika izdati. Svaki od apostola je reagirao u skladu sa svojom osobnosti koje su opisane u Bibliji. Petar, koji se nalazi kao peti s lijeva, u bijesu je zgrabio nož kojim će kasnije odsjeći uho jednom od vojnika. Ivan, najmlađi apostol, pada u nesvijest prema Petru. Toma, Isusu prvi s desna, upire svojim nevjernim prstom u vis. Dok se Juda, koji je odmah Petru s lijeva, kao zlikovac na slici, nezainteresirano oslanja laktom na stol udaljivši se što više od Isusa. U Leonardovoj izvedbi Posljednje večere, Juda sjedi na istoj strani stola kao i Isus i Apostoli, a ne - kao po tradicionalnoj shemi - njima nasuprot. Leonardo ga je istaknuo tako što je on jedini lik čije je lice u tami i koji ne reagira jasnom gestom na Isusove riječi. Likovi su također organizirani u jasnu geometrijsku kompoziciju izduženog pravokutnika koji je podijeljen na 5 piramida (dvije grupe po tri apostola i Isus s raširenim rukama u sredini). Isusova trokutasta forma ponavlja tri prozora iza njega što simbolično predstavlja Sveto Trojstvo. Polukružna luneta iznad središnjeg prozora, zajedno s svjetlošću prozora, služi kao arhitektonska aureola. Dominacija Krista je istaknuta i linijama perspektive arhitekture koje se radijalno šire iz njegove glave poput "zraka" božje svjetlosti koja se širi od "Svjetla svijeta" izvan slike. Ove dvije nasuprotne slike su trebale podsjećati svećenike tijekom objeda na povezanost euharistije i Isusove muke.

Dakle, čuvenom Leonardu Da Vinciju trebalo je 7 dugih godina da naslika Posljednju večeru. Likovi su naslikani prema stvarnim osobama. Majstor je između stotine mladića tražio lijepo lice koje će zračiti mirom i nevinošću. Želio je imati lice koje na sebi neće sadržavati ožiljke i tragove koje ostavlja nemiran grješan život. Napokon, nakon nekoliko mjeseci potrage uspio je pronaći takvo lice kod devetnaestogodišnjeg mladića i on mu je poslužio kao model za slikanje Isusova lika. Nakon šest mjeseci Isusov lik je bio naslikan. Slijedećih 6 godina majstor je posvetio prikazivanju apostola. Naslikao je sve apostole osim Jude. Za njega nikako nije uspijevao naći model, odnosno lice kojim bi prikazao Judin lik. Mjesecima je tražio čovjeka koji bio zračio hladnoćom i grubošću. Želio je lice pohlepna čovjeka, razočarana, lice izdajice, pretvornika i zločinca. Lice koje bi se moglo poistovjetiti s osobom koja je u stanju izdati najboljeg prijatelja. Odlučio je otići u rimski zatvor ne bi li među ubojicama i kriminalcima pronašao model. U tamnici je ugledao čovjeka na čije je lice padala neuredna duga kosa, prekrivajući oči ispunjene bijesom, mržnjom i razočaranjem u život. Leonardo je pronašao lice kakvo je tražio. Ishodovao je dopuštenje da zatvorenik bude premješten u njegov atelje u Milanu. Zatvorenik je mjesecima mirno sjedio pred umjetnikom dok je ovaj prema njegovu izgledu slikao Judu. Kad je Leonardo dovršio lik došli su vojnici koji će ga vratiti u zatvor u Rimu. Prije nego što su ga izveli čovjek se obratio majstoru:

– Da Vinci! Pogledaj me! Zar me još uvijek nisi prepoznao?

Ovaj ga je još jednom pažljivo promotrio i rekao:

– Nikada te u svom životu nisam vidio prije mog dolaska u rimski zatvor.

Zatvorenik će na to:

– Maestro, pogledaj me opet, jer ja sam onaj mladić čije si lice izabrao za Isusov lik prije sedam godina.

Pogledaj što su piće i raskalašen život učinili od mene.

USKRŠNJA PRIČA

Čitajući osmrtnice za oko mi „zapne“ jedna riječ koja se često ponavlja, a to je riječ – „iznenada...“. Tako je, u jednome danu, sedmero ljudi ispod šezdeset godina – „iznenada“ napustilo ovaj svijet. Zasigurno se ovi ljudi nisu stigli ni pozdraviti sa svojim najbližima, reći im barem „Zbogom...“ ili „Doviđenja...“ ili „Volim te...“ ili „Oprosti mi...“, jer smrt ih je zatekla u snu, za volanom, u polju, u frizerskom salonu, na fotelji ispred televizora, za stolom dok su ispijali uobičajenu jutarnju kavu... Ne znam koliko ste o tome razmišljali, ali nekako mi se čini razumnim da, kao ljudi, barem jednom zaozbiljno postavimo pitanje: „Može li se takvo što sutra, noćas ili za sat vremena dogoditi i meni?“ I, ako je odgovor potvrđan, razumno je postaviti još jedno pitanje: „Znam li gdje bih onda otišao...?“ U svima nama, ako ćemo pošteno, postoji manje ili više, ali sasvim dovoljno zloće, propusta, laži i pokvarenosti, a to stvara istinski problem pred Božjim licem. Kako bi čovjek onda mogao prijeći „na drugu stranu“ i biti zauvijek kod Boga, ako ne zadovoljava ono što je postavio Stvoritelj, a ne stvorenje? Znam, ispada onda da nitko neće moći zadovoljiti Njegov standard, jer kako god okrenuli, i ako od 19 učinimo sedam dobrih stvari, a tri loše, opet će ispasti – „sivo“. A trebalo bi u konačnici ispasti – „bijelo“. Izgleda da je to točno. Nitko od nas ljudi nije u stanju ispuniti savršeni standard, pa, u tom slučaju, izgleda nitko neće moći dospjeti na „pravu stranu“, zatekao ga iznenadni ili kakav drugi dan. Ipak, to ne znači da je tu priči kraj i da smo u bezizlaznom labirintu. Naime, kad mi nismo mogli izvući sami sebe iz ovog nerješivog problema, onda je Bog preuzeo inicijativu i ponudio rješenje jer On ima moć i osobinu milosti za nas koji smo zaglavili u živom pijesku svoje nemoći. Nemoći koje, prije ili kasnije, postanemo i sami svjesni. Kraj ove priče, vjerujem, i sami naslućujete. I, držim, niste u krivu. Da, sve upućuje na to da je netko, tko ništa nije dužan, trebao platiti cijenu za naš unutarnji dug, za naš „deficit“. A onaj koji baš ništa nije dužan jest onaj koji je i nevin i svet – i savršen. Dolazimo, tako, do odgovora na pitanje zašto je Isus završio na križu i zašto je, među ostalim, rekao: „Dovršeno je!“ Vjerujem da je to rekao jer je na tom križu zgotovio divnu stvar: za svakog od nas je platio sav dug! A zašto? Zato da bismo živjeli, uistinu živjeli, ne samo kad umremo, nego i danas, sve dok smo tu, dok nas ne „uhvati“ onaj dan. Ne može čovjek živjeti slobodno, ako je u sebi sputan lancima svojih tjeskoba i grijeha, kao i posljedicama svojih loših izbora. Treba mu pomoć odozgor. I baš se tu javlja najveći problem kod nas ljudi – naš ponos. Ponos koji nas sputava da prihvatimo pomoć, da povjerujemo, da napravimo korak, da prihvatimo milost Onog koji nas je stvorio za sebe, na svoju sliku iz ljubavi i za ljubav koja nikad ne prestaje. Zato je u to nedjeljno jutro, Njegov grob bio prazan. Smrt ga nije mogla zadržati. On je taj koji se vratio „s onog svijeta“. Jer Život ima zadnju riječ, a ne Smrt. Oni koji su ga tada vidjeli i susreli, znali su da ne sanjaju. I oni koji su ga, u svom duhovnom biću, susreli tijekom vremena pa sve do danas, znali su da ne sanjaju i ne umišljaju. Znali su da se u središte njihovog bića, u njihovom duhu, nastanio trajno Onaj kojega su pozvali da uđe i tamo bude domaćin, a ne samo gost po potrebi. Znali su i znaju to po miru, po oprost, slobodi, snazi i živoj nadi s kojom su hodili i s kojom hode kroz život. Znali su to i znaju po želji da daju ono što su od Boga i primili. Znaju to i po unutarnjoj sigurnosti u pogledu prelaska na drugu stranu... Za razliku od onih drugih koji su cijeli svoj život odbijali vidjeti poziv, shvatiti značenje događaja i stanja u kojima bi se našli. Posebno u onim dragocjenim vremenima kada bi se „gubilo tlo pod nogama“. Na kraju ove priče, možda neki od nas jesmo, a možda i nismo korak bliže odgovoru na pitanje: „Znam li gdje bih otišao kad bih iznenada noćas otišao?“ Bilo kako bilo, dobro bi bilo doći do odgovora, prije nego se i sami pojavimo na onoj neomiljenoj stranici u novinama. Možda je ovo bio samo znak nekolicini među nama, koji će u ovo vrijeme zastati u svojoj tišini i dopustiti ponovo razmotriti da li ova Uskršnja priča „drži vodu“? Postoji li bolja priča od ove? Iskreno, ne vjerujem da postoji. S tim da me, u mojoj osobnoj potrazi za odgovorom, nije zanimala samo dobra priča koja pomaže, nego živa istina koja bi imala moć utažiti moju duhovnu prazninu i donijeti joj vodu novog života. Života koji ne umire, nego živi vječno... **(Preuzeto sa www.hkv.hr)**

Priredio: Željko Dominis

Izdaje: Pastoralno vijeće Župe Svetog Roka, Lumbarda, tel. 712-087

Odgovara: don Vlado Markić, župnik

Uređuju: don Vlado Markić i Željko Dominis